

Temat: Sztuka ludowa w polskiej tradycji i skansenach. Praca Plastyczna: „wycinanki ludowe jak hafty – drzewa, ludzie, zwierzęta” .

Klasa 4 szkoły podstawowej, II etap edukacyjny, czas trwania 45 min.

Podstawowe pojęcia:

- sztuka ludowa
- budownictwo ludowe (świeckie i sakralne)
- rzeźba ludowa
- malarstwo ludowe (na papierze, blasze, szkle, deskach, kaflach, sprzętach)
- ludowe rzemiosło artystyczne, wycinanka ludowa, haft, pisanki (regionalne motywy dekoracyjne)
- zabytki sztuki ludowej, muzeum, skansen

Cele i umiejętności:

- określanie cech sztuki ludowej, jej znaczenia dla przekazywania tradycji, zachowania kultury regionu, tożsamości narodowej
- określanie dziedzin sztuki ludowej, jej związków z życiem codziennym i znaczenia użytkowego przedmiotów ludowego rzemiosła
- poznawanie zabytków regionu, rozumienie znaczenia gromadzenia i przechowywania ich w skansenach i muzeach
- określanie cech kompozycji i kolorystyki przedmiotów ludowych, charakterystycznych zdobień regionalnych
- tworzenie kompozycji nawiązującej swoim charakterem, formą, kolorystyką do dzieł sztuki ludowej

Metody pracy:

- pogadanka
- wirtualny spacer po skansenie korzystając ze strony muzeumbudownictwaludowego.wkraj.pl
- rozmowa
- ćwiczenie plastyczne
- prezentacja i omówienie prac uczniów
- praca z podręcznikiem lub **prezentacja multimedialna**

Formy pracy:

- indywidualna
- grupowa

Środki i materiały dydaktyczne:

- tablica multimedialna
- strona internetowa muzeumbudownictwaludowego.wkraj.pl**
- reprodukcje dzieł sztuki ludowej z podręcznika: 22. Sztuka ludowa, s. 74–76; 23. Malarstwo ludowe, s. 77–78; 26. Skansen, s. 86–87 lub **prezentacja multimedialna**

Materiały i narzędzia uczniów:

- kolorowe kartki z bloku technicznego A4
- kolorowe kartki z bloku rysunkowego A4
- biały cienki papier kserograficzny A4
- papier kolorowy samoprzylepny lub zwykły
- klej, ołówek, nożyczki, gumka

Przebieg lekcji:

- Nauczyciel wprowadza temat lekcji i rozmawia z uczniami o przyniesionych przedmiotach rzemiosła ludowego. Pyta: – Czy przedmioty użytkowe ludowego rzemiosła są często spotykane? – Czy łatwo je rozpoznać? Dlaczego?
- Następnie uczniowie odbywają wirtualny spacer po skansenie. Wspólnie z nauczycielem omawiają cechy kompozycji i kolorystyki dzieł sztuki ludowej (m. in. widoczne cechy kompozycji rytmicznej, symetrycznej, najczęściej szeroka gama barw, barwy i forma dzieł związana z tradycją lokalną określonego regionu).

Ćwiczenie plastyczne

Uczniowie wykonują wycinankę ażurową przypominającą haft. Nauczyciel pyta: – Jakie waszym zdaniem były najczęstsze tematy dzieł w sztuce ludowej? – Co przedstawiali artyści? Następnie określa temat pracy: „Wycinanki ludowe jak hafty – drzewa, ludzie, zwierzęta”. Stwierdza, że to najczęstsze tematy, motywy występujące w dziełach ludowych różnych regionów. Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie wycinanki z białego lub kolorowego cienkiego papieru i przyklejenie ich na kolorowe kartki A4. Ponieważ cechą charakterystyczną sztuki ludowej jest rytm, powtarzanie elementów, uczniowie składają wielokrotnie cienką, białą lub kolorową kartkę tak, jak wachlarz i szkicują elementy do wycięcia. Nacinają papier na zagięciach wycinają proste trójkąty oraz bardziej skomplikowane figury – kształty kwiatów, zwierząt, prostych postaci. Przyklejają wycinankę na

kolorową kartkę i uzupełniają paskami, patyczkami, kółeczkami w intensywnych, kontrastowych kolorach. Drobne motywy powtarzają się, tworząc akcenty kolorystyczne. Nauczyciel pomaga, doradza jak wzbogacić kolorystykę wycinanek i uzupełnić je ciekawymi ozdobami.. Prace uzupełniają drobniejszymi ornamentami, szlaczkami z kolorowego papieru w barwach kontrastowych.

Podsumowanie – komentarz

- Uczniowie prezentują wykonane prace. Odczytują rozdział 22. Sztuka ludowa z podręcznika lub oglądają **prezentacje multimedialną** – w ten sposób utrwalają i rozszerzają informacje o sztuce ludowej z lekcji. Wspólnie odpowiadają na pytania Pomyśl i odpowiedz w podręczniku (s. 76 i s. 78)
- Nauczyciel określa materiały potrzebne na następną lekcję.